

Dávid Katalin
Vasfüggönyös kereszténység
Szent István Társulat, 2017, 168 oldal, 1700 Ft

Dávid Katalin könyvének alcíme szerint – A Művészettörténeti Dokumentációs Központ – egy, a kommunista diktatúra időszakában fontos szerepet betöltő intézmény történetét kapjuk. Nevekkal, adatokkal, kiadványokkal, kiállításokkal. Ám mégsem a dokumentumok tömkelege az érdekes (az is!), hanem a művészettörténész-író személyiségéhez fűződő, a szakralitást megújuló életpótléknak tekintő magatartás, pontosabban az a *mesélőkédv*, amellyel a diktatúra rácsait szét-feszíti. Magyarán: a vasfüggönnyel a kereszténység Jézus-hitét szegezi szembe.

Győzhet-e a kemény vassal, az anyagelvűséggel szembeállított, törékenynek hitt, ám a megigazulást tekintve sziklaszilárd eszme abban a korban – Rákosi Mátyás diktatúráját, az egyház, a kisközösségek, egyáltalán a demokratikus jogrend fölszámolását Kádár János akasztásokkal kísért (1956 dicsőséges forradalma után vagyunk) „húzd meg, ereszd meg!”-je követte –, amikor a vallás megbilincselte?

Győzhet!

Erőt adó fény

Szakolczay Lajos könyvajánlója

Dávid Katalin hite a Himalájánál nagyobb hegyeket mozgatott-mozgat, amelynek egyetlen motorja van, a *szeretet*. Avval, hogy mindig, minden esetben kitalálta „az evangelizáció – akkor és ott – aktuális formáit”, az üldözöttek (a hitük miatt üldözött művészek-tudósok) számára kitalált egy olyan alagutat, amely az ÁVH sötéttségét áttörve szinte az égbe, az igazmondás terebélyesére vezetett.

Családi kötődések, barátságok, szakmai-erkölcsi azonosulások megannyi példája mutatta, hogy ha az embernek van hite – mobilizálható akarata, jóindulata és erkölce –, akkor a „vér és vas” hatalma előtt nem meghátrálni kell, hanem küzdeni vele. Áttörni fegyverekkel őrzött páncélzatát.

Egész, ma már az égi mezők harmatával takaródzó csapat helyállása, a művészetet és az irodalmat alázattal, hűséggel szolgáló magatartása hirdette, hogy van föltámadás. Hiszen a furmányosan kigon-

dolt „Támogatott, Túrt, Tiltott” golyópai út végén – csak hinni kellett önmagukban és a Jóistenben (miként a kommunista Szervánszky Endre tette, amikor kilépett a Pártból) – ott volt a Fény.

Az erőt adó Fény, amely a szeretet koronáját másokra is tevő művészet-történész szerint azt (azt is!) jelentette, hogy a „hajón kívül maradtak beemelése, megmentésük volt a kötelességünk”. Egyetlen fő szempont? „Az emberi lélek Istenhez való kapcsolása.” Egész *átszellemlé* had vonul előttünk – Böhm Lipót, Reigl Judit, Fülep Lajos, Kondor Béla, Pilinszky János, az *Európai Iskola* kitagadottjai, stb. –, hogy érvényt szerezzen az isteni igazságnak: minden ember egyenlő.

Dávid Katalin emlékező, anekdotákkal, valódi történetekkel fűszerezett emlékezés folyama egyszerre dokumentum és egy alázattal hívő tudós asszony lélektükre.

